

บทที่ 6

ผลการวิเคราะห์จากข้อมูลปฐมภูมิ

จากการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้ง 110 ฉบับ ปรากฏผลโดยจำแนกตามองค์ประกอบ ภายนอก เศรษฐกิจและสังคม สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนพฤติกรรม ได้ดังนี้คือ

6.1 องค์ประกอบด้านกายภาพ

สำหรับปัจจัยที่มีความสำคัญทางด้านกายภาพนั้น หัวข้อที่ผู้ศึกษาได้นำมาพิจารณา คือ ลักษณะของโรงงาน อายุของโรงงาน ขนาดของโรงงาน จำนวนแรงงาน แหล่งที่มาของแรงงาน และลักษณะของสถานประกอบการ ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในแต่ละเรื่องต่อไปนี้

ลักษณะของโรงงานอุตสาหกรรม จากการที่ผู้ศึกษาได้ออกสัมภาษณ์เจ้าของโรงงาน หรือผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรีพบ ว่า โรงงานประเภทที่ใช้แรงงานดำเนินการผลิตเป็นส่วนใหญ่มีถึง 64 โรงหรือร้อยละ 58.20 ส่วนประเภทที่ใช้เครื่องจักรดำเนินการผลิตเป็นส่วนใหญ่มีทั้งหมด 46 โรงหรือร้อยละ 41.80 (ตารางที่ 15) จะเห็นได้ว่าลักษณะของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรียังเป็นโรงงานที่ใช้แรงงานดำเนินการผลิตอยู่ แต่ก็มีแนวโน้มที่จะใช้เครื่องจักรดำเนินการผลิตมากขึ้น เพราะอัตราส่วนที่ปรากฏออกมาเป็นร้อยละไม่ต่างกันเท่าใดนัก

ตารางที่ 15 ลักษณะของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรี

ลักษณะการผลิต	จำนวน	ร้อยละ
ใช้แรงงานดำเนินการผลิตเป็นส่วนใหญ่	64	52.20
ใช้เครื่องจักรดำเนินการผลิตเป็นส่วนใหญ่	46	41.80
รวม	110	100.00

อายุของโรงงาน จากการสอบถามเกี่ยวกับอายุของโรงงานนับแต่ปีเริ่มกิจการพบว่า ส่วนใหญ่เป็นโรงงานที่ตั้งได้ไม่นานนักอยู่ในช่วงไม่เกิน 10 ปี จำนวน 52 โรง หรือ

ร้อยละ 47.30 รองลงมา 39 โรง ร้อยละ 35.40 เป็นโรงงานที่มีอายุระหว่าง 11-20 ปี และสำหรับโรงงานที่ตั้งมานานเกิน 20 ปีขึ้นไป มี 19 โรง หรือ ร้อยละ 17.30 (ตารางที่ 16) จะเห็นได้ว่าอายุของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรีมีอยู่ ในช่วงของการขยายเศรษฐกิจของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2-5)

ตารางที่ 16 อายุของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรี

อายุของโรงงาน	จำนวน	ร้อยละ
0 - 10 ปี	52	47.30
11 - 20 ปี	39	35.40
20 ปี ขึ้นไป	19	17.30
รวม	110	100.00

ขนาดของโรงงาน หมายถึง เนื้อที่เป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมดรวมถึงที่ใช้เป็นคลังเก็บวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูป พื้นที่จัดเป็นปัจจัยสำคัญตัวหนึ่ง และมักจะมีความสัมพันธ์กับการผลิตของโรงงานด้วย คือ โรงงานที่มีพื้นที่เล็กก็ย่อมมีกำลังผลิตต่ำกว่าโรงงานที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ เพราะโรงงานจะต้องมีพื้นที่สำหรับรองรับอุปกรณ์ เครื่องจักร และแรงงาน ที่มีจำนวนมาก ตลอดจนจะต้องมีพื้นที่ส่วนหนึ่งสำหรับจัดเก็บวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูปได้จำนวนมาก จากการสำรวจอย่างโรงงานทั้งหมด 110 โรง พบว่าขนาดพื้นที่ของโรงงานแต่ละแห่งมีมากน้อยแตกต่างกันออกไป จะเห็นได้ว่า จำนวนโรงงานมากกว่าครึ่งหนึ่ง มีขนาดพื้นที่ไม่ถึง 1 ไร่ ซึ่งเป็นลักษณะของโรงงานขนาดเล็ก สำหรับโรงงานที่มีขนาดของพื้นที่ 1 - 5 ไร่ จัดว่าเป็นลักษณะของโรงงานขนาดกลางมีเป็นอันดับรองลงมา และสำหรับโรงงานที่มีขนาดพื้นที่ 6 ไร่ขึ้นไป ซึ่งจัดเป็นโรงงานขนาดใหญ่มีเพียงร้อยละ 7.28 จากขนาดพื้นที่ของโรงงานที่ได้จากแบบสอบถาม ประกอบกับการออกภาคสนาม ชี้ให้เห็นว่า โรงงานที่มีคนงานตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ในเขตราชบุรีมีเป็นโรงงานที่มีขนาดเล็ก และมักนิยมตั้งอยู่ในย่านชุมชนตามตรอกซอยต่าง ๆ ซึ่งแยกไปจากถนนใหญ่ สภาพโรงงานเป็นคหาของตึกแถว หรือหลาย ๆ คูหาติดกัน และอยู่ปะปนกับการใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ เช่น ที่อยู่อาศัย บ้านพาณิชย์กรรม เป็นต้น

จำนวนแรงงาน โรงงานอุตสาหกรรมเกือบทุกแห่งอาศัยแรงงานเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต แต่จำนวนและประเภทแรงงานในโรงงานแต่ละแห่งย่อมมีมากน้อยแตกต่างกัน จากการสำรวจอย่างของแบบสอบถามพบว่า มีโรงงานที่มีจำนวนแรงงานระหว่าง 10 - 49 คน ถึงร้อยละ 70.9 รองลงไปที่คือ แรงงานระหว่าง 50 - 99 คน ร้อยละ 14.6 แรงงานระหว่าง 100 - 499 คน ร้อยละ 12.7 ส่วนโรงงานที่เหลือก็เป็นโรงงานที่มีแรงงาน 500 คนขึ้นไปมีเพียงร้อยละ 1.8 เท่านั้น (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 จำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมเขตราชบุรี

จำนวนแรงงาน	จำนวนโรงงาน	ร้อยละ
10 - 49 คน	78	70.90
50 - 99 คน	16	14.60
100 - 499 คน	14	12.70
500 คนขึ้นไป	2	1.80
รวม	110	100.00

สำหรับแหล่งที่มาของแรงงาน ที่เข้ามาเป็นคณงานในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรี จากแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่มาจากแหล่งอื่น ๆ ประมาณร้อยละ 76.4 ส่วนแรงงานที่อยู่ภายในเขตมีเพียงร้อยละ 23.6 เท่านั้น ผู้ศึกษาได้สอบถามเจ้าของโรงงานหรือผู้จัดการโรงงาน ก็ได้รับคำตอบว่า ที่มาจากแหล่งอื่น ๆ เน้นส่วนใหญ่มาจากจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเมื่อพิจารณาถึงประเภทแรงงานก็แบ่งออกเป็น โรงงานที่ต้องการแรงงานชายมากกว่าแรงงานหญิง หรือต้องการแรงงานหญิงมากกว่าแรงงานชาย หรือบางโรงงานต้องการแรงงานหญิงชายในอัตราส่วนที่เท่ากัน จากแบบสอบถามพบว่าโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรี ต้องการแรงงานชายมากกว่าแรงงานหญิงถึงร้อยละ 70.91 รองลงไปที่ความต้องการแรงงานหญิงมากกว่า ร้อยละ 23.63 และโรงงานที่ต้องการแรงงานทั้งชายและหญิงในอัตราส่วนที่เท่ากันนั้นมีเพียงร้อยละ 5.46 เท่านั้น (ตารางที่ 18) ก็ไปสอดคล้องกับจำนวนโรงงานทั้งหมดของเขตราชบุรีที่เป็นประเภทเครื่องจักรอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์โลหะมากเกือบร้อยละ 50 ซึ่งเป็นโรงงานที่ใช้แรงงานชายมากกว่าแรงงานหญิง และโดยทั่วไปแล้วแรงงานหญิงจะมีความคล่องตัวต่ำกว่าแรงงานชาย (นิโรธมภ์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา 2532: 45) แต่ก็มีโรงงานบางประเภทที่ต้องการแรงงานหญิงมากกว่าเพราะแรงงานหญิงราคา

ค่าจ้างต่ำกว่า และมีความปราณีตละเอียดรอบคอบในการทำงานมากกว่าแรงงานชาย (อุทธรณ์ จีวรราชฎีรอำนาจ 2530: 141) เช่น โรงงานประเภทการผลิตสิ่งถัก สิ่งทอและเครื่องตกแต่ง การผลิตอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานหญิงมากกว่าแรงงานชาย

ในปัจจุบันเมื่ออุตสาหกรรมขยายตัวมากขึ้นก็อาจส่งผลกระทบต่อจำนวนแรงงานของแต่ละโรงงานไม่มากนัก แต่ผลจากแบบสอบถามสรุปได้ว่า โรงงานในเขตราชฎีรปุระส่วนใหญ่ร้อยละ 65.5 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน สำหรับโรงงานที่มีปัญหาเรื่องแรงงานมีเพียงร้อยละ 34.5 ก็มาจากปัญหาเหล่านี้ เช่น การเข้าออกบ่อย ๆ ของแรงงาน การขาดงาน การทำของเสียหาย การเรียกครองเงื่อนไต่บ้าง เป็นต้น (อุทธรณ์ จีวรราชฎีรอำนาจ 2530: 139)

ตารางที่ 18 ประเภทแรงงานของโรงงานอุตสาหกรรม

ประเภทแรงงาน	จำนวน	ร้อยละ
แรงงานชายมากกว่าแรงงานหญิง	78	70.91
แรงงานหญิงมากกว่าแรงงานชาย	26	23.63
แรงงานชายเท่ากับแรงงานหญิง	6	5.46
รวม	110	100.00

ลักษณะของสถานประกอบการ สถานประกอบการหรือโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชฎีรปุระ จากการออกแบบสอบถามพบว่า สามารถแบ่งได้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ เป็นเจ้าของกิจการเอง ร้อยละ 41.8 ห้างหุ้นส่วนจำกัดร้อยละ 30.0 และบริษัทจำกัด ร้อยละ 28.2 (ตารางที่ 19) แสดงให้เห็นว่า โรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชฎีรปุระ เป็นโรงงานขนาดเล็กที่มีเจ้าของคนเดียวและส่วนใหญ่จะดำเนินกิจการในลักษณะครอบครัว สำหรับลักษณะบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดเป็นลักษณะของการร่วมมือ โดยการระดมทุนกันก่อตั้งโรงงานขึ้นเอง (ฉัตรชัย พงศ์ประยร 2527: 58) เพราะเนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชฎีรปุระ เป็นโรงงานขนาดเล็กจึงไม่สามารถขอรับการสนับสนุนด้านความช่วยเหลือจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOARD OF INVESTMENT หรือ B.O.I) ได้ ส่วนกิจการที่ร่วมลงทุนกับชาวต่างประเทศจากแบบสอบถามไม่มีเลย ซึ่งหากพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วได้ว่านโยบายของรัฐประสบความสำเร็จในด้านที่ได้มีการพยายามส่งเสริมให้เอกชนริเริ่มลงทุน เพื่อช่วยให้บรรยากาศในการลงทุนดีขึ้นและมีโอกาสขยายตัวมากกว่าที่จะให้รัฐเป็นผู้ดำเนินการลงทุนเอง

ตารางที่ 19 ลักษณะของสถานประกอบการหรือโรงงานอุตสาหกรรม

ลักษณะของสถานประกอบการ	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าของกิจการเอง	46	41.8
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	33	30.0
บริษัทจำกัด	31	28.2
รวม	110	100.00

6.2 องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจและสังคม

ปัจจัยที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ในการศึกษาคครั้งนี้ พิจารณาจาก แหล่งเงินทุน การขนส่งวัตถุดิบ การขยายกำลังการผลิต แหล่งตลาด และวิธีการขนส่ง โดยจะกล่าวถึงรายละเอียด ดังต่อไปนี้

แหล่งเงินทุน ในการประกอบกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง ปัจจัยการผลิตเป็น องค์ประกอบที่สำคัญ เงินทุนก็เป็นปัจจัยการผลิตหลักอีกอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญเช่นกัน (นโรดม ปาลกะวงศ์ ณ. อุษยา 2532: 49) เพราะสามารถนำเงินทุนไปซื้อหาปัจจัยการผลิตชนิดอื่น ๆ เช่น ที่ดิน เครื่องจักร วัตถุดิบ แรงงาน อาคารสถานที่ เป็นต้น สำหรับแหล่งที่มาของเงินทุน จากแบบสอบถามพบว่า มาจาก 3 แหล่งใหญ่ ๆ ดังนี้ จากธนาคารร้อยละ 43.6 เงินทุนส่วนตัวร้อยละ 30.9 และเงินทุนส่วนตัวกับธนาคารร้อยละ 25.5 (ตาราง 20)

ตารางที่ 20 แหล่งเงินทุนของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรี

แหล่งเงินทุน	จำนวน	ร้อยละ
ธนาคาร	48	43.6
เงินทุนส่วนตัว	34	30.9
เงินทุนส่วนตัวกับธนาคาร	28	25.5
รวม	110	100.00

จะสังเกตได้ว่า แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่ของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรีบูรณะมาจากธนาคาร เพราะภายในเขต ระบบการเงิน การธนาคารสะดวกและคล่องตัวมาก มีธนาคารภายในเขตถึง 8 ธนาคาร แหล่งเงินทุนส่วนตัวมาเป็นอันดับสอง เพราะสภาพเศรษฐกิจของประชากรในเขตราชบุรีบูรณะอยู่ในสภาพที่ดี (สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ 31 2531: 12) นอกจากนี้แผนการติดต่อระหว่างเขตราชบุรีบูรณะกับเมืองชั้นในซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนสำคัญยิ่งใกล้และสะดวกมาก (ศิริวรรณ ศิลาพัชรนันท์ 2522: 3) แต่สำหรับเงินทุนที่เข้ามาจากบริษัทเงินทุนจากแบบสอบถามไม่ปรากฏอาจจะเป็นเพราะว่า เงินทุนในการจดทะเบียนของโรงงานอุตสาหกรรมแต่ละแห่งในเขตราชบุรีบูรณะไม่มากนักเพราะเนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เงินทุนจดทะเบียนไม่เกิน ล้านบาท ซึ่งมีถึงร้อยละ 71.98 เงินทุน 1 - 5 ล้านบาท มีร้อยละ 23.22 ส่วนโรงงานที่ใช้เงิน 6 - 10 ล้านบาท มีเพียงร้อยละ 3.78 และโรงงานที่ใช้เงินเกิน 10 ล้านบาทขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 0.92 เท่านั้น (ข้อมูลจากกรมโรงงานกระทรวงอุตสาหกรรม) จึงอาจสรุปได้ว่า เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรีบูรณะเป็นโรงงานขนาดเล็กและมีเงินทุนในการจดทะเบียนไม่ถึง 1 ล้านบาท จึงมีแต่ข้อมูลที่ระบุว่าเงินทุนมาจากธนาคารและเป็นเงินทุนส่วนตัวทั้งหมดไม่มีเงินจากบริษัทเงินทุนเลย

วิธีการขนส่งวัตถุดิบและสินค้า การขนส่งเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อระบบการค้าและอุตสาหกรรมสมัยใหม่ โดยที่การขนส่งจะมีบทบาทและความสำคัญมากยิ่งขึ้นในการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบจากแหล่งผลิตไปสู่ตลาด หรือเคลื่อนย้ายสินค้าจากโรงงานสู่ตลาดไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ การขนส่งก็จะมี ความจำเป็นและสำคัญมากพอๆ จากการสำรวจอย่างโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 110 แห่ง ในเขตราชบุรีบูรณะพบว่า การขนส่งวัตถุดิบสู่โรงงานและสินค้าสู่ตลาด นิยมใช้วิธีการขนส่งทางรถยนต์/รถบรรทุก ถึงร้อยละ 97.3 ส่วนการขนส่งทางรถไฟและการขนส่งทางเรือ มีเพียงร้อยละ 1.8 และ 0.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 21) จากข้อมูลที่ได้รับมาประกอบกับการได้สัมภาษณ์ก่อนข้างละเอียดกับเจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรีบูรณะ ในหัวข้อการขนส่ง สรุปได้ว่าการขนส่งทางรถยนต์/รถบรรทุกมีความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลา และประหยัดค่าใช้จ่ายด้วยโดยเฉพะาสินค้าหรือวัตถุดิบที่มีลักษณะ เป็นของสด ง่ายเสี้ง่าย เช่น สินค้าหรือวัตถุดิบที่มาจากภาคเกษตรกรรม นอกจากนี้ การขนส่งทางรถยนต์/รถบรรทุก ยังคล่องตัวกว่า และมีความได้เปรียบกว่าการขนส่งทางเรือและทางรถไฟ กล่าวคือ สามารถขนส่งจากจุดต้นทางถึงปลายทาง หรือ ผลิตถึงผู้บริโภคได้โดยไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการขนถ่ายสินค้าและวัตถุดิบขึ้น-ลง เพิ่มขึ้นหลายครั้ง เป็นการบริการที่เรียกว่า "ส่งถึงประตูบ้าน" (DOOR TO DOOR SERVICES) ในขณะที่ทางรถไฟและทางเรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ด้วยเหตุนี้ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จึงนิยมวิธีการขนส่งทางรถยนต์/รถบรรทุกมากกว่าวิธีการขนส่งชนิดอื่น ๆ (อุทุมพร จิวราษฎร์อำนวย 2530: 152-153)

ตารางที่ 21 วิธีการขนส่งวัตถุดิบและสินค้าของโรงงานอุตสาหกรรม

วิธีการขนส่ง	จำนวน	ร้อยละ
รถยนต์/รถบรรทุก	107	97.3
รถไฟ	2	1.8
เรือ	1	0.9
รวม	110	100.0

สำหรับระยะทางที่โรงงานจะติดต่อกับแหล่งวัตถุดิบและตลาดจำหน่ายสินค้าสำเร็จรูปนั้น จากการสำรวจพบว่า ทางรถยนต์สะดวกและคล่องตัวมากถึงร้อยละ 96.4 เพราะเนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ในเขตราชบุรีระยะตั้งไกลเส้นทางคมนาคมสายสำคัญของเขตถึงร้อยละ 96.4 เช่นกัน ทำให้สามารถที่จะติดต่อกับเขตอื่น ๆ ทั้งในเขตเมืองกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑลรอบนอกได้ สะดวกรวดเร็วถึงร้อยละ 91.8 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมดในเขตราชบุรีระยะ และนอกจากนี้ในเขตราชบุรีระยะยังมีทางด่วนผ่าน โดยเฉพาะทางด่วนสายท่าเรือ-ดาวคะนอง ทำให้วัตถุดิบและสินค้าบางชนิดสามารถเคลื่อนย้ายหรือขนส่งจากท่าเรือมายังโรงงานอุตสาหกรรมในเขตได้สะดวกและรวดเร็วมาก และในทำนองเดียวกันสินค้าที่ผลิตแล้วก็สามารถนำออกสู่ตลาดได้สะดวกและคล่องตัวเช่นกัน ทั้งตลาดในเมืองและตลาดนอกเมือง โดยอาศัยทางด่วนดังกล่าว

ในส่วนที่เกี่ยวกับเส้นทางคมนาคม ผู้ศึกษาได้สอบถามเจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานเพิ่มเติมอีกในส่วนของระยะทางที่โรงงานติดต่อกับแหล่งวัตถุดิบและตลาดจำหน่ายสินค้าว่าสะดวกหรือไม่ โรงงานตั้งอยู่ใกล้เส้นทางคมนาคม และจากโรงงานไปแหล่งอื่นหรือเขตอื่นสะดวกหรือไม่อย่างไร ปรากฏผลว่า โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ในเขตราชบุรีระยะ อยู่ใกล้เส้นทางคมนาคมและสะดวกมากในการติดต่อกับแหล่งวัตถุดิบ/ตลาด จำหน่ายสินค้า และติดต่อกับแหล่งหรือเขตอื่น ๆ ประมาณร้อยละ 94.87 ส่วนโรงงานที่ตั้งอยู่ไกลเส้นทางคมนาคมและไม่สะดวกในการเดินทางมีเพียงร้อยละ 5.13 เท่านั้น จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า เขตราชบุรีระยะมีเส้นทางคมนาคมในการติดต่อกับแหล่งหรือบริเวณอื่น ๆ สะดวกและคล่องตัว มีผลทำให้โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของเขตเลือกตั้งโรงงานใกล้เส้นทางคมนาคม เพราะทำให้ได้ประโยชน์จากการประหยัดจากภายนอก (EXTERNAL ECONOMIES) กล่าวคือ ผู้ผลิตไม่ต้องลงทุนสร้างเส้นทางคมนาคมขนส่ง เช่น ถนน ทั้งยังลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบ ต้นทุนการผลิตจะต่ำลงมีโอกาสแข่งขันกับผู้ผลิตรายอื่นมากขึ้น ตลาดสินค้าจะกว้างขึ้น และนำมาซึ่งกำไร

สูงสุดที่โรงงานอุตสาหกรรมต้องการ เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะ การคมนาคมจัดเป็นส่วนหนึ่งของสาธารณูปการที่รัฐจัดให้และมีอยู่อย่างพร้อมกันในกรุงเทพมหานคร โรงงานต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครจึงได้เปรียบโรงงานในบริเวณอื่น ๆ การคมนาคมขนส่งทุกชนิดถนนสายสำคัญทุกสายต่างมารวมกันเป็นจุดใหญ่ (NODE) ในกรุงเทพมหานคร ทำให้โรงงานน้อยใหญ่ที่กระจายอยู่ในกรุงเทพมหานครเข้าถึงตลาดได้สะดวก

การบริการด้านสาธารณูปโภค หมายถึง การบริการเกี่ยวกับ การเก็บขยะมูลฝอย การระบายน้ำเสียทั้ง บริการไฟฟ้า-ประปา โทรศัพท์ ดับเพลิง ฯลฯ จากตารางข้อมูลจะเห็นว่า

ตารางที่ 22 การบริการสาธารณูปโภค

การให้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
มีเพียงพอ	67	60.9
ไม่เพียงพอ	43	39.1
รวม	110	100

เจ้าของหรือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแสดงให้เห็นว่ามีบริการเพียงพอถึงร้อยละ 60.9 ในส่วนการบริการที่ไม่เพียงพอมีร้อยละ 39.1 จึงสรุปโดยรวม ๆ ว่าการบริการสาธารณูปโภคส่วนใหญ่ในเขตราชบุรีมีเพียงพอแก่ความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรม ในแนวทางตอนเหนือของเขตที่มีชุมชนหนาแน่น จะมีการบริการทางด้าน ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ การเก็บขยะมูลฝอย การระบายน้ำเสียทั้งอย่างทั่วถึง คือ แขวงบางปะกอกและแขวงราชบุรีระยะที่มีโรงงานอุตสาหกรรมหนาแน่นเช่นกัน แต่ในแขวงบางมดและแขวงทุ่งครุ การบริการด้านต่าง ๆ กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการขยายบริการ จึงส่งผลให้โรงงานอุตสาหกรรมในแขวงทั้งสองยังได้รับการบริการที่ไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงงาน

สำหรับการบริการสาธารณูปโภคที่ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรมนั้น ก็สามารถที่จะจัดลำดับได้ว่า การบริการประเภทใดที่โรงงานยังประสบปัญหาอยู่ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ 23 การบริการสาธารณสุขที่นอกเหนือจากความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรม

การบริการ	ร้อยละ
1. ไม่มีทางระบายน้ำนอกโรงงาน	36.15
2. ไม่มีมาเก็บขยะมูลฝอย	35.39
3. ไฟตกหรือไฟดับบ่อย	15.38
4. เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก	7.69
5. ขาดแคลนน้ำใช้บริโภค	4.62
6. น้ำที่ใช้ไม่สะอาด	0.77
รวม	100.00

จากข้อมูลจะพบว่า ปัญหาที่โรงงานอุตสาหกรรมบางโรงในเขตราชบุรีระบุถึงประสบบ่อย คือ ไม่มีทางระบายน้ำนอกโรงงานและไม่มีมาเก็บขยะมูลฝอย รวมถึงการบริการด้านอื่น ๆ ตามข้อมูลก็ไปสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากเขตราชบุรีระบุว่า การบริการเหล่านี้ยังไม่ทั่วถึงทุกแขวงภายในเขต จะมีสมบูรณ์เฉพาะในแขวงที่ชุมชนหนาแน่น สำหรับแขวงที่อยู่ชานเมืองออกไปก็กำลังมีโครงการขยายการบริการเกี่ยวกับสาธารณสุข-สาธารณสุขการให้มอบอย่างทั่วถึงครบทุกแขวงภายในเขตราชบุรี

6.3 องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม

ปัจจัยที่มีความสำคัญซึ่งแสดงออกถึงพฤติกรรมที่มีผลต่อโรงงานอุตสาหกรรม ประกอบด้วย การขยายกำลังการผลิต โครงการย้ายโรงงาน ความสัมพันธ์กับโรงงานอื่น ๆ บทบาทของรัฐที่มีต่ออุตสาหกรรม ปัจจัยในการเลือกที่ตั้งโรงงาน และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรม รายละเอียดแต่ละเรื่องมีดังต่อไปนี้

การขยายกำลังการผลิต จากแบบสอบถาม 110 ชุดที่สอบถามเกี่ยวกับโครงการขยายกำลังการผลิต ปรากฏว่า เจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานประมาณร้อยละ 53.6 มีโครงการขยายกำลังการผลิต และอีกร้อยละ 46.4 ยังไม่มีโครงการขยายกำลังการผลิต จะ

เห็นว่าทั้งสองแบบมีอัตราส่วนใกล้เคียงกัน แต่อย่างไรก็ตามโรงงานที่มีโครงการขยายกำลังการผลิตก็มีจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไป โดยเจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานมีเหตุผลหลาย ๆ เหตุผลในการจะขยายกำลังการผลิตที่แตกต่างกันออกไป เช่น ตลาดและลูกค้าต้องการปริมาณสินค้าเพิ่มมากขึ้น ต้องการขยายตลาดไปยังต่างประเทศ ต้องการกำไรมากขึ้น ฯลฯ จากเหตุผลดังกล่าว มีปริมาณร้อยละ 83.05 มาจากเหตุผลที่ว่า ตลาดและลูกค้าต้องการปริมาณสินค้าเพิ่มมากขึ้น ที่เหลืออีกร้อยละ 16.95 จากเหตุผลอื่น ๆ ตามที่กล่าวรวมถึงผู้ที่ไม่ให้เหตุผลด้วย แสดงว่าปัจจัยสำคัญที่กำหนดการตัดสินใจในการขยายกำลังการผลิตหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับระบบตลาด เงินทุน สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ แรงงานและสภาพการณ์ทั่วไป (อรรถพร จิว-ราษฎร์ อำนวย 2530: 154) ในส่วนของโรงงานที่ไม่มีโครงการขยายกำลังการผลิต ซึ่งมีปริมาณร้อยละ 46.4 ของจำนวนโรงงานทั้งหมดต่างก็มีเหตุผลแตกต่างกันออกไป เช่น ไม่มีเงินทุนร้อยละ 35.29 มีพื้นที่ในการขยายโรงงานจำกัดร้อยละ 29.41 ไม่ให้เหตุผลร้อยละ 19.61 และอีกหลาย ๆ เหตุผลประกอบกันอีกร้อยละ 15.69 จะอย่างไรก็ตามโรงงานที่มีโครงการขยายกำลังการผลิตหรือไม่นั้น ก็ต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐ สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ ตลอดจนสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ว่า จะเหมาะสมในการขยายกำลังการผลิตเพียงใด

โครงการย้ายโรงงาน สำหรับคำถามเกี่ยวกับการย้ายโรงงานไปอยู่ที่อื่น ๆ ปรากฏว่า มีการคิดย้ายโรงงานและไม่คิดย้ายโรงงานในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือมีการคิดย้ายโรงงาน : ไม่คิดย้ายโรงงานในอัตราส่วนร้อยละ 50.9 : 49.1 แต่จะเห็นว่าโรงงานที่คิดย้ายโรงงานเนื่องจากสาเหตุสำคัญคือ สถานที่ตั้งโรงงานหรือสถานประกอบการคับแคบ ประกอบกับอยู่ปะปนกับบริเวณที่อยู่อาศัยและแหล่งการค้าขาย จึงเกิดความแออัดคับแคบ ถ้าต้องการขยายโรงงานโดยการซื้อที่ดินเพิ่มก็ประสบกับปัญหาราคาที่ดินแพงไม่สามารถทำการขยายพื้นที่ได้อีก ทำให้การจัดวางเครื่องจักรเพื่อใช้ในการผลิตไม่สะดวกหรือเหมาะสมในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และยังมีเหตุผลอื่น ๆ เช่น ค่าเช่าที่ดินโรงงานมีราคาแพงขึ้น ต้องการขยายกิจการ มีคู่แข่งทางการค้ามาก ชาวบ้านร้องเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ และเหตุผลส่วนตัว ฯลฯ สำหรับโรงงานที่ไม่คิดย้าย โรงงานส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าทำเลที่ตั้งอยู่แล้วและการคมนาคมสะดวก รวมถึงเหตุผลอื่น ๆ อีก เช่น แรงงานหาง่าย ราคาค่าจ้างแรงงานถูก มีผลต่อต้นทุนการผลิตต่ำ ใกล้แหล่งลูกค้าเพราะลูกค้าส่วนใหญ่อยู่ในเขตนี้ และบริเวณใกล้เคียง ไม่มีปัญหาในการคิดย้ายโรงงาน ฯลฯ นอกจากนี้โดยทั่วไปสภาพการณ์ลงทุนในเขตราชบุรีบูรณะและกรุงเทพมหานครมีสภาพดีกว่าบริเวณอื่น ๆ ถ้าหากว่ามีความจำเป็นต้องย้ายโรงงานอุตสาหกรรม ก็อาจจะย้ายไปอยู่เขตอื่นในกรุงเทพมหานคร เพราะเนื่องจากมีปัจจัยต่าง ๆ และบรรยากาศเหมาะสมในการลงทุนก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่าต่างจังหวัด

ความสัมพันธ์กับโรงงานอื่น จากแบบสอบถามพบว่า โรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรีบูรณะมีความสัมพันธ์กับโรงงานอื่น ๆ ประมาณร้อยละ 70 ส่วนอีกร้อยละ 30 เป็นโรงงานที่ไม่มีความสัมพันธ์กับโรงงานอื่นเลย สำหรับโรงงานที่มีความสัมพันธ์กับโรงงานอื่น ๆ

จะมีความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านการพึ่งพาวัตถุดิบ รองลงไปคือ ธุรกิจเพื่อนบ้าน อุปกรณ์ต่าง ๆ ข้อมูลข่าวสารและอื่น ๆ (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์กับโรงงานอื่นของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรี

ความสัมพันธ์	ร้อยละ
1. มีความสัมพันธ์	70.0
- ด้านวัตถุดิบ	30.0
- ด้านธุรกิจ	14.55
- เพื่อนบ้าน	7.27
- อุปกรณ์การผลิต	5.45
- ข้อมูลข่าวสาร	4.55
- ด้านอื่น ๆ	8.18
2. ไม่มีความสัมพันธ์	30.0
รวม	100.00

บทบาทของรัฐที่ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม จากแบบสอบถาม 110 ชุด ที่สอบถามจากเจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรม ในส่วนที่ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐบาล โดยให้รัฐมีบทบาทอย่างไรบ้างนั้น ปรากฏว่า เจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีความต้องการให้รัฐมีบทบาทอย่างยิ่งในการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยช่วยเหลือด้านควบคุมราคาวัตถุดิบและสินค้า ภาษีด้านต่าง ๆ การจัดหาพื้นที่เพื่อประกอบการ ส่งเสริมด้านการใช้สินเชื่อ รวมถึงการบริการทางด้านสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ ตลอดจนข้อมูลข่าวสารทางด้านวิชาการ เป็นต้น จากความต้องการดังกล่าวผู้ประกอบการมีความต้องการมากน้อยต่างกัน แต่สามารถจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังได้ดังนี้

ตารางที่ 25 บทบาทของรัฐที่มีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม

	บทบาทของรัฐ	ร้อยละ
1.	ควบคุมราคาวัตถุดิบ	28.50
2.	ด้านภาษีต่าง ๆ	27.98
3.	ส่งเสริมด้านการให้สินเชื่อ	12.95
4.	สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ	12.44
5.	ควบคุมสินค้าขาเข้าจากต่างประเทศ	10.88
6.	จัดหาพื้นที่ประกอบการ	7.25
	รวม	100.00

จากข้อมลดังกล่าวจะพบว่า บทบาทของรัฐที่มีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในเขต ราชบุรีบรูณะ ที่เจ้าของหรือผู้ประกอบการต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด คือ การควบคุมราคา วัตถุดิบและภาษีสันต่าง ๆ หรือร้อยละ 28.50 และ 27.98 ตามลำดับ กลุ่มรองลงไปคือ ส่งเสริมด้านการให้สินเชื่อ บริการสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ และควบคุมสินค้าขาเข้าจาก ต่างประเทศ สำหรับลำดับต่ำสุด คือ การจัดหาพื้นที่ประกอบการ จะเห็นได้ว่าราคาวัตถุดิบและ ภาษีสันต่าง ๆ ส่งผลต่อการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการจึงเรียกร้องให้รัฐ เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือเพราะทั้งสองประการเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ เนื่องจากสิน ค้าอุตสาหกรรมไทยที่สามารถแข่งขันในตลาดโลกส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ใช้วัตถุดิบ ความสม่ำเสมอ ของปริมาณและคุณภาพของวัตถุดิบนับว่ามีส่วนสำคัญมาก ส่วนด้านอื่น ๆ มีอยู่แต่ต้องการ ปรับปรุงให้มีคุณภาพมากขึ้นจะได้ส่งผลต่อการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมในโรงงาน นอกจากนี้ ผู้ประกอบการบางรายยังเสนอแนะข้อคิดเห็นเพิ่มเติม เช่น ขอให้รัฐช่วยเหลือด้านพัฒนาบุคลากร ให้เกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรมหรือผู้ประกอบการ และรวมถึงการสร้างนิคมอุตสาหกรรม แต่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในเขตราชบุรีบรูณะ ซึ่งเป็นโรงงานขนาดเล็กยังไม่ทราบรายละเอียด มากนัก เพียงแต่ได้ชมชื่อเท่านั้น ความจริงเป็นเรื่องที่ไม่ใหม่แต่อาจจะเนื่องมาจากการ ขาดการประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน ทำให้ผู้ประกอบการยังไม่เข้าใจถึงการให้บริการตลอด จนประโยชน์ต่าง ๆ ที่จะได้รับเมื่อเข้าไปตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ (อุทธร จิวราชบุรีอำนวยการ 2530: 157)

ปัจจัยในการเลือกตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้ง โรงงานอุตสาหกรรมนั้น มีมากมายหลายปัจจัยด้วยกัน อาทิเช่น ราคาที่ดิน แรงงาน ตลาด บริการสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ แหล่งเงินทุน เป็นต้น ผู้ศึกษาได้ออกแบบสอบถามสัมภาษณ์ เจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรม โดยให้เลือกจากปัจจัยที่กำหนดให้ 10 ปัจจัย และ เลือกได้มากกว่า 1 ปัจจัย ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 26 การเลือกปัจจัยในการเลือกตั้งโรงงานอุตสาหกรรมของเจ้าของหรือผู้จัดการโรงงาน

อันดับ	ปัจจัย	จำนวน	ร้อยละ
1.	การคมนาคมขนส่งที่สะดวก	69	62.73
2.	ท่ามาแต่เดิม-เหตุผลส่วนตัว	47	42.73
3.	สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ	28	25.45
4.	ใกล้แหล่งวัตถุดิบ	24	21.82
5.	ตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์	20	18.18
6.	ใกล้โรงงานที่ผลิตสินค้าคล้ายกัน	18	16.36
7.	ราคาที่ดินถูก	17	15.45
8.	แหล่งเงินทุน	15	13.64
9.	ค่าจ้างแรงงานถูก	9	8.18
10.	ใกล้ญาติพี่น้อง	7	6.36
	รวม	254	

* หมายเหตุ จำนวนคำตอบเกินจำนวนแบบสอบถาม เพราะเนื่องจากเลือกตอบได้มากกว่า 1 ปัจจัย

จากปัจจัยต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า เจ้าของหรือผู้ประกอบการของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรีระยะ ระยะแรกมาตั้งโรงงานในเขตนี้เพราะปัจจัยการคมนาคมขนส่งสินค้าและวัตถุดิบที่สะดวก หรือร้อยละ 62.73 ของปัจจัยทั้งหมด ส่วนปัจจัยที่เลือกเป็นอันดับ 2 คือ ท่ามาแต่เดิม-เหตุผลส่วนตัว ร้อยละ 42.73 จะสังเกตได้ว่าโรงงานที่เลือกปัจจัยนี้ ส่วนใหญ่ผู้ตอบคำถามจะเป็นผู้จัดการโรงงาน เนื่องจากไม่ใช่เจ้าของโรงงาน จึงอาจจะไม่ทราบข้อมูลแท้จริง จึงเลือกตอบท่ามาแต่เดิมตามที่เจ้าของเป็นผู้ตั้งโรงงานไว้ ปัจจัยที่เลือกเป็นลำดับ 3 คือ การบริการสาธารณูปโภค-สาธารณูปการที่เพียงพอ เพราะการผลิตสินค้าต่าง ๆ ของโรงงานอุตสาหกรรมแต่ละประเภทจำเป็นต้องอาศัยการบริการขั้นพื้นฐานที่สะดวกรวดเร็ว นอกจากนั้นก็ตามมาด้วยกลุ่มของ ใกล้แหล่งวัตถุดิบ มีตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ใกล้โรงงานที่ผลิตสินค้าคล้ายกัน ราคาที่ดินถูก และแหล่งเงินทุนคล่องตัว ทั้งหมดก็เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการผลิตสินค้าเช่นกัน และปัจจัยกลุ่มสุดท้ายคือ ค่าจ้างแรงงานถูกและอยู่ใกล้ญาติพี่น้อง ซึ่งเป็นปัจจัยที่ผลต่อการเลือกตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรีระยะนี้มากที่สุด จึงสรุปได้ว่าโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ที่มาเลือกตั้งโรงงานในเขตราชบุรีระยะนี้เพราะ มีเส้นทางคมนาคมที่สามารถขนส่งวัตถุดิบ-สินค้าที่สะดวกรวดเร็ว

ตารางที่ 28 การจัดอันดับที่เลือกปัจจัยมากที่สุด-น้อยที่สุด ของโรงงานอุตสาหกรรม

อันดับ ปัจจัย	ลำดับที่เลือกปัจจัยมากที่สุด.....น้อยที่สุด								
	1	2	3	4	5	6	7	8	รวม
ราคาที่ดิน	4	4	7	7	6	8	21	28	85
แรงงาน	3	5	5	9	11	10	25	18	86
ตลาด	10	8	13	18	12	10	8	8	87
สาธารณูปโภค	15	11	25	10	14	8	8	-	91
วัตถุดิบ	18	23	16	15	7	3	5	1	88
การคมนาคม	66	20	12	3	-	-	-	-	101
เงินทุน	10	18	7	11	23	10	8	4	91
ใกล้โรงงาน	13	6	7	9	6	24	2	20	87

จากตารางจะพบว่า ปัจจัยการคมนาคมขนส่งสินค้า-วัตถุดิบสะดวก นอกจากจะมีจำนวนเลือกมากที่สุดแล้ว ยังเลือกเป็นลำดับที่ 1 มากที่สุดอีกด้วย หรือร้อยละ 60.00 ของจำนวนโรงงานที่เลือกทั้งหมด ปัจจัยใกล้แหล่งวัตถุดิบ และปัจจัยสาธารณูปโภค-สาธารณูปการที่เพียงพอ เลือกเป็นอันดับ 2 และ 3 ตามลำดับ ปัจจัยมีตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของโรงงาน และปัจจัยแหล่งเงินทุนคล่องตัว เลือกอันดับที่ 4 และ 5 ตามลำดับ เช่นกัน ปัจจัยใกล้โรงงานที่ผลิตสินค้าคล้ายคลึงกันเลือกเป็นอันดับ 6 และปัจจัยค่าจ้างแรงงานเท่ากับปัจจัยราคาที่ดินถูกเลือกมากที่สุดเป็นอันดับ 7 และ 8 ตามลำดับ จึงสามารถสรุปได้ดังนี้ เจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรีระยะ ส่วนใหญ่พิจารณาเลือกปัจจัยการคมนาคมขนส่งสินค้า-วัตถุดิบสะดวกเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมมากที่สุด ซึ่งก็ไปตรงกับปัจจัยในการเลือกที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ดังนึ่งจึงอาจกล่าวได้ว่า ระบบการคมนาคมขนส่งที่สะดวกรวดเร็ว เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเลือกตั้งโรงงานอุตสาหกรรม และมีอิทธิพลต่อการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรีระยะ เพราะพื้นที่ที่มีโครงข่ายของเส้นทางคมนาคมและความหนาแน่นของทางรถยนต์และทางน้ำจะส่งผลต่อการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ อาทิเช่น การขนส่งสินค้า-วัตถุดิบ และแรงงาน นอกจากนี้เส้นทางคมนาคมยังนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และมีอิทธิพลอย่างมากต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรม

ผู้ศึกษาได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยในขั้นนี้โดยการนำประเภทของอุตสาหกรรมทั้ง 7 ประเภท กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมทั้ง 8 ปัจจัย มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แต่เนื่องจากมีมาตรวัดไม่เหมาะสมกับการใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามที่ได้ระบุไว้ในวิทยานิพนธ์ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องทดสอบสมมติฐานด้วยการใช้ค่าเฉลี่ยแทน ดัง

รายละเอียดต่อไปนี้

ผู้ศึกษานำโรงงานอุตสาหกรรมทั้ง 7 ประเภท จำนวน 110 โรง มาลงตารางเพื่อที่ว่า แต่ละโรงงานเลือกปัจจัยทั้ง 8 ปัจจัยอยู่ในอันดับที่เท่าไร ก็จะได้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 880 ข้อมูล แล้วสรุปรวมอันดับในการเลือกปัจจัยของแต่ละโรงงานออกมาเป็นประเภทโรงงานอุตสาหกรรม ดังปรากฏตามตารางที่ 29 แล้วนำข้อมูลที่โรงงานแต่ละประเภทเลือกรวมกันทั้ง 7 ประเภท ทารด้วยจำนวนโรงงานที่สัมพันธ์อย่างจำนวน 110 โรง ปัจจัยการคมนาคมขนส่งสินค้า-วัตถุดิบสะดวก เจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรมเลือกเป็นอันดับที่ 1 เพราะมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 1.65 เลือกอันดับที่ 2 ปัจจัยใกล้แหล่งวัตถุดิบ ค่าเฉลี่ย 2.85 เลือกอันดับ 3 ปัจจัยสาธารณูปโภค-สาธารณูปการที่เพียงพอมีค่าเฉลี่ย 3.28 ส่วนอันดับ 4,5,6,7 และ 8 คือ ปัจจัยมีตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์, แหล่งเงินทุนคล่องตัว, ใกล้โรงงานที่ผลิตสินค้าคล้ายคลึงกัน, ค่าจ้างแรงงานถูกและราคาที่ดินถูก โดยมีค่าเฉลี่ยดังนี้ 3.49, 3.65, 4.05, 4.45 และ 4.54 ตามลำดับ หรือโดยการนำอันดับการเลือกแต่ละปัจจัยทั้ง 8 ปัจจัย ของโรงงานอุตสาหกรรมทั้ง 7 ประเภท มารวมกันและหาค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดจะเป็นอันดับการเลือกของเจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานอันดับที่ 1 ค่าเฉลี่ยมากจนกว่าจะเป็นอันดับที่ 2,3,4,5,6, 7 และค่าเฉลี่ยมากที่สุดจะเป็นอันดับการเลือกปัจจัยอันดับที่ 8 (ตารางที่ 30)

จากตารางที่ 29 และ 30 จะได้ข้อสรุปที่ตรงกันดังนี้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมในเขตราชบุรีรัษฎะ โดยการเลือกของเจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรีรัษฎะ คือ

- อันดับที่ 1 - ปัจจัยการคมนาคมขนส่งสินค้า-วัตถุดิบสะดวก
- อันดับที่ 2 - ปัจจัยใกล้แหล่งวัตถุดิบ
- อันดับที่ 3 - ปัจจัยสาธารณูปโภค-สาธารณูปการที่เพียงพอ
- อันดับที่ 4 - ปัจจัยมีตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์
- อันดับที่ 5 - ปัจจัยแหล่งเงินทุน
- อันดับที่ 6 - ปัจจัยใกล้โรงงานที่ผลิตสินค้าคล้ายคลึงกัน
- อันดับที่ 7 - ปัจจัยค่าจ้างแรงงานถูก
- อันดับที่ 8 - ปัจจัยราคาที่ดินถูก

ตารางที่ 29 ขั้นตอนการเลือกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมในเขตรายการฐานะ แยกตามประเภทโรงงานอุตสาหกรรม ทั้ง 7 ประเภท

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนโรงงาน	ราคาที่ดิน	ค่าจ้างแรงงาน	ตลาด	สาธารณ- ูปโภค	ใกล้แหล่ง วัตถุดิบ	การ คมนาคม	แหล่ง เงินทุน	ใกล้ โรงงาน
1. การผลิตอาหารและ เครื่องดื่ม	8	35	27	25	23	20	12	16	31
2. การผลิตสิ่งซักสิ่งทอ- เครื่องตกแต่ง	28	130	121	94	98	79	49	88	116
3. วัสดุก่อสร้าง	6	33	40	20	26	26	17	27	27
4. ผลิตภัณฑ์กระดาษ- เคมีภัณฑ์	16	95	80	64	56	63	26	56	68
5. เครื่องจักรอุปกรณ์- ผลิตภัณฑ์โลหะ	43	165	182	150	126	103	64	173	168
6. ไฟฟ้าและผลิตภัณฑ์ ไฟฟ้า	7	37	35	24	26	18	12	38	27
7. ประเภทอื่น ๆ	2	4	5	7	6	4	2	3	8
รวม	110	499	490	384	361	313	182	401	445
เฉลี่ย		4.54	4.45	3.49	3.28	2.85	1.65	3.65	4.05
อันดับที่เลือกปัจจัย		8	7	4	3	2	1	5	6

ตารางที่ 30 อันดับการเลือกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมในเขตราชบุรีและ
 แยกตามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมทั้ง 8 ปัจจัย

ประเภทอุตสาหกรรม	ราคาที่ดิน	ค่าจ้างแรงงาน	ตลาด	สาธารณ- ูปโภค	ใกล้แหล่ง วัตถุดิบ	การ คมนาคม	แหล่ง เงินทุน	ใกล้ โรงงาน
1. การผลิตอาหารและ เครื่องดื่ม	8	6	5	4	3	1	2	7
2. การผลิตสิ่งถักสิ่งทอ- เครื่องตกแต่ง	8	7	4	5	2	1	3	6
3. วัสดุก่อสร้าง	7	8	2	3	3	1	5	5
4. ผลิตภัณฑ์กระดาษ- เคมีภัณฑ์	8	7	5	2	4	1	2	6
5. เครื่องจักรอุปกรณ์- ผลิตภัณฑ์โลหะ	6	8	4	3	2	1	7	5
6. ไหมผ้าและผลิตภัณฑ์ ไหมผ้า	7	6	3	4	2	1	8	5
7. ประเภทอื่น ๆ	7	5	7	6	3	1	5	8
รวม	51	47	30	27	19	7	32	42
เฉลี่ย	7.29	6.71	4.29	3.86	2.71	1.00	4.57	6
อันดับที่เลือกปัจจัย	8	7	4	3	2	1	5	6

จากผลการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้ง 110 ฉบับ ที่จำแนกตามองค์ประกอบทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนพฤติกรรมของเจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรีบรณะ ทำให้ทราบว่า โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ใช้แรงงานดำเนินการผลิตมากกว่าใช้เครื่องจักรดำเนินการผลิต และอายุของโรงงานที่ตั้งน้อยอยู่ระหว่าง 1-10 ปี ซึ่งก็อยู่ในช่วงของการใช้แผนพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4-5) ขนาดของโรงงานเป็นโรงงานขนาดเล็กที่มียกเว้นสำหรับตั้งโรงงานไม่เกิน 1 ไร่ ซึ่งสัมพันธ์กับขนาดของแรงงานที่อยู่ระหว่าง 10-49 คน เป็นโรงงานขนาดย่อมหรือขนาดเล็ก นอกจากนี้ แรงงานในโรงงานก็เป็นแรงงานชายมากกว่าแรงงานหญิง เนื่องจากเป็นโรงงานขนาดเล็กการบริหารงานจึงเป็นลักษณะ เป็นเจ้าของกิจการโดยตรง และในส่วนของเงินทุนก็ต้องพึ่งเงินทุนจากธนาคารเป็นส่วนใหญ่ วิธีการขนส่งวัตถุดิบและสินค้าที่ผลิตแล้วไปจำหน่ายก็อาศัยทางรถยนต์ เพราะเส้นทางคมนาคมทางรถยนต์สะดวกและรวดเร็ว มีทางด่วนผ่านและสามารถติดต่อกับเขตหรือภาคต่าง ๆ ของประเทศสะดวก ระบบสาธารณูปโภค-สาธารณูปการภายในที่มีไว้บริการมีเพียงพอกับความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้ส่งผลถึงการมีโครงการขยายกำลังการผลิตของเจ้าของสถานประกอบการ ในส่วนของความสัมพันธ์กับโรงงานอื่น ๆ ก็เห็นว่าโรงงานอุตสาหกรรมในเขตราชบุรีบรณะมีความสัมพันธ์กันในหลาย ๆ ด้าน และเนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของเขตราชบุรีบรณะ เป็นโรงงานขนาดเล็กจึงมีความต้องการให้รัฐเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เช่น ควบคุมราคาวัตถุดิบ ภาษี ด้านต่าง ๆ เป็นต้น

สำหรับพฤติกรรมทางการเลือกปัจจัยที่ตั้งโรงงานและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ในเขตราชบุรีบรณะ นั้นผลสรุปออกมาตรงกัน คือเลือกปัจจัยทางด้านคมนาคมขนส่งสินค้า-วัตถุดิบสะดวก เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการตั้งโรงงานและการขยายตัวของอุตสาหกรรม เนื่องจากโรงงานขนาดเล็กเหล่านี้มีเงินทุนน้อย การเลือกที่ตั้งบริเวณที่มีการคมนาคมขนส่งที่ดี หรือมีความสะดวกในการเข้าถึง จะทำให้ผู้ประกอบการลดต้นทุนการผลิตทางด้านขนส่งได้อย่างมาก

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมลดังกล่าวเบื้องต้น หากจะมีการนำไปพิจารณาเพื่อหาแนวทางประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม และควบคุมทางด้านสิ่งแวดล้อมของเมือง จึงเห็นสมควรว่าต้องมีการคำนึงถึง สภาพลักษณะ โรงงาน ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับขนาดของโรงงานอุตสาหกรรม เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาประกอบด้วย